

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА

01033, м. Київ, вул. Паньківська, б. 2 Тел. 288-33-20, 288-19-63

№ _____

**Пропозиції щодо удосконалення змісту
освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних та
кризових ситуацій»
другого (магістерського рівня) вищої освіти
за спеціальністю 053 Психологія
галузі знань 05
Соціальні та поведінкові науки**

Актуальність вивчення впливу екстремальних та кризових ситуацій на особистість зумовлена зростанням кількості екстремальних ситуацій у житті всієї світової спільноти та окремої людини. Проблема стійкості особистості в нестабільному світі стала нагальною; дослідження соціально-психологічних детермінант цієї стійкості виступає чинником забезпечення життєдіяльності.

Широкий спектр екстремальних впливів, з якими стикається людина в процесі життєдіяльності, їх актуальність, з одного боку, і накопичені знання з психологічних аспектів взаємодії з ними, з іншого, роблять актуальним створення курсу з психології екстремальних та кризових ситуацій для студентів психологічних спеціальностей. Основними цілями введення цього курсу є: по-перше, підвищення загального рівня компетентності майбутніх фахівців, який відповідає сучасним досягненням психологічної науки і

практики; по-друге, формування у студентів певного орієнтованого підґрунтя для їх подальшої спеціалізації, яка зараз користується попитом.

Психологія посідає провідне місце серед інших наук у дослідженні проблем екстремальних та надзвичайних ситуацій. Суттєвим досягненням психологів є розробка комплексного уявлення про систему наукових понять, прикладних наукових досліджень, присвячених вивченю закономірностей функціонування психіки людини в екстремальних умовах; умінь планування та надання екстремальної психологічної допомоги людям у екстремальних ситуаціях.

Запропонована освітньо-професійна програма «Психологія екстремальних та кризових ситуацій» дозволяє забезпечити сучасну та якісну підготовку магістрів психології в сфері професійної психології. Визначені освітньою програмою фахові компетентності та результати навчання засвідчують високий рівень професійної підготовки випускників, забезпечують достатньо широке коло їх професійної діяльності та високу конкурентоздатність на ринку праці. Ефективність освітнього процесу забезпечується його логічною побудовою, чітко продуманою та збалансованою структурою програми, раціональним поєднанням теоретичного навчання та практичної підготовки.

Програма курсу дозволяє надати студенту цілісне уявлення про структуру та характер психологічних аспектів діяльності особистості в екстремальних умовах і в кризовий період розвитку особистості; систему наукових психологічних понять, що відображають цю структуру; знання про ключові проблеми та завдання, які стоять перед особистістю в процесі взаємодії з екстремальними ситуаціями, а також основні методологічні принципи та теоретичні основи для їх вирішення.

У якості побажання вважаємо, що в структурі фахових компетентностей слід звернути увагу на формування у майбутніх фахівців здатності застосовувати методи діагностики екстремальних та кризових станів, ідентифікувати їх з конкретними впливами стресорів, які їх викликають; конструктивні методи формування готовності до подолання екстремальних та кризових ситуацій і методи саморегуляції.

З огляду на потреби ринку праці, зміст представленої освітньої програми, високий рівень забезпечення освітнього процесу, вважаємо за доцільне рекомендувати освітньо-професійну програму «Психологія екстремальних та кризових ситуацій» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

Кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України,
тренер програми «Психологічна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій : підхід резильянс»

Т.І. Мельничук

